

TELEGRAFUL ROMAN.

Apare Marția, Joia și Sâmbăta.

ABONAMENTUL

Pentru Sibiu pe an 7 fl., 6 luni 3 fl. 50 cr., 3 luni 1 fl. 75 cr.

Pentru monarhie pe an 8 fl., 6 luni 4 fl., 3 luni 2 fl.

Pentru străinătate pe an 12 fl., 6 luni 6 fl., 3 luni 3 fl.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la
Administrațiunea tipografiei arhidiecezane Sibiu, strada Măcelarilor 47

Correspondențele sînt a se adresa la:

Redacțiunea „Telegrafului Român”, strada Măcelarilor Nr. 43.

Epistole nefrancate se refuză. — Articuli nepublicați nu se înapoiază.

INSERȚIUNILE

Pentru odată 7 cr., — de două ori 12 cr., — de trei ori

15 cr. rîndul cu litere garmond — și timbru de 30 cr. pentru

de-care publicare.

Model de considerare ungurească.

Afară de guvernele din staturile barbare absolutistice, celelalte sînt cu considerațiune cătră lucrurile de religiositate și conștiință ale tuturor cetățenilor sau „supușilor”.

Și la noi era obicei, dacă nu lege, ca să se respecte serbătorile, cel puțin cele mai mari, ale creștinilor de religiunea orientală, fie ortodocși, fie greco-catolici.

Astăzi am trecut și preste stadiul acesta de toleranță, nu de egală îndreptățire, măcar că ne ținem de biserică cu autonomie recunoscută prin legile statului, sancționate de coroană. Corpul cel mai înalt legislativ al Ungariei, casa magnaților, nu consideră *Pascile* a 3—4 milioane de concetățeni, și vor să constrîngă pre prelații lor bisericesci la umilința de ași ignora religiunea, sau a se lipsi de dreptul participării în parlament.

Eată modelul de libertate, cum nu se mai găsește în nici un stat constituțional din Europa.

Românii, cari disting pe Haynald, Francesii și Italianii, cari mai fantasează de liberalism unguresc, binevoiască a se convinge.

Dar va întreba cetitorul, ce s'a întemplat eară? În adevăr că la noi întrebări de aceste ne putem pune în toate zilele.

Fără de a comenta mai departe, punem înaintea cetitorului, nu alt ceva, decât o propunere a Escel. Sale metropolitului și archieppului gr. or. Miron Romanul făcută în 12/24 Aprilie a. c. când s'a prezentat proiectul pentru scoalele medie în casa magnaților. Propunerea spune mult. Ea spune mai mult decât o sută de comentare.

Deci eată-o:

Escelența Voastră, Domnule Președinte! Ilustri Magnați! Ce privește punerea la ordinea zilei a acestui proiect de lege, îmi iau voie a atrage atențiunea Ilustrei Case la acea împregiurare: că serbătoarea ce mai mare a bisericilor de rital grecesc, adecă atât a greco-catolicilor cât și a celor propriaminte greco-orientali, va se dicită *Pascile* lor cad în anul acesta pe Dumineca procsimă, respective pe zilele următoare; ear acestora premerg începînd de poimâne momentele cele mai subline ale esercițiilor evlavioase din săptămâna mare.

Ilustra Casă a Magnaților a fost totdeauna cu distinsă considerațiune și pietate față cu simțimintele religioase; și aceasta pe mine mă îndreptătesce a spera: că în vederea împregiurării amintite, desbaterea acestui proiect de lege nu se va pune la ordinea zilei chiar pe zilele celea mari a le serbătorilor, ce urmează, și încă cu atât mai puțin se va pune: pentru că la din contră s'ar închide calea de participare la desbateri pentru toți acei membri ai Ilustrei Case, care în cele Bisericesci sînt de rital grecesc.

Eu recomând, ca desbaterea proiectului de lege să se

pună la ordinea zilei pe *Mercuri* în săptămâna viitoare, cu atâta mai vîrtos pentru că astfel toți membrii Ilustrei Case ar profita în timp pentru a putea studia în toate detaliurile proiectul acesta, ce acum ni se prezentă cu modificări, și care în tot cazul pretinde a fi cumpănit cât mai bine.

Propunerea aceasta, după informațiunile ce le avem, nu s'a primit, și așa proiectul scoalelor medie se va desbata în casa magnaților Luni a doua și de pasci.

Reținîndu-ne dela comentare, nu vom greși, dacă gratulăm dlor magnați unguresci și în special dlui ministru A. Trefort pentru atitudinea „patriotică” a domniilor sale: întru a câștiga simpatii și a se arăta recunoscători!

Revista politică.

Sibiu, în 13 Aprilie.

În Viena se vede, că în alt chip se judecă achitarea din Udine și nu ca în biroul oficiosului din Budapesta. Dela Viena resună glasul, că numai aceia, căror alianță cu Italia li e un spin în ochi arată ca fariseii la verdictul juraților din Udine. Achitarea însă nu e identică cu politica guvernului italian, aprobată de popor. Interesul de a afla Italia un sprigin în Austro-Ungaria și Germania contra Franciei și Engliterei, care vreau să o nimicească, pe mare este prea puternic decât să nu deschidă ochii Italiei și să nu i'indice, de unde are să aștepte pericolul.

Minuat este comentarul alianței triple din țiarul francez „Jour”, scris de fostul ambasador francez la Madrid Andrieux. Acesta scrie că tratatul de alianță fu subscris în 1882 și că scopul alianței e a silii pe Franca la desarmare. Cele dintâi convorbiri în privința aceasta au avut loc între Mancini și Hatzfeld. Ideea lui Bismarck a fost a asigura pacea și prin silirea Franciei la desarmare a o mutila definitiv. Este vorba că Rusia este câștigată, Spania și Englitera se crede că se vor alătura la liga de desarmare.

Din desbaterile în parlamentul francez se vede că în 1884 guvernul republican se va presenta cu un deficit.

Pe Dumineca Tomei regele României va sosi la Bucuresci. Regina rămâne încă în Germania. În țiarele din Viena și Budapesta s'a publicat o telegramă dela Bucuresci, conform cărei se vor dimitte din funcțiunile dela căile ferate române, sudiiți germani și austro unguresci.

Proiectul pentru scoalele medii în parlamentul Ungariei.

Țina a opta a desbaterii.

(Urmare.)

Adolf Zay (continuând și încheind.) Atacurile contra noastră le-a continuat domnul Csiky Kálmán, căci pe când deputatul György András afirma cu oare-care rezervă, că în Ungaria poate fi vorba numai de autonomia confesională a maghiarilor, domnul Csiky a spus-o franc, că sasii n'au ce mai vorbi de autonomie confesională aceasta nu le ajută nimica, căci e sciut că ei fac opoziție numai din motive naționale, dovadă ținuta lor față cu regimul Bach-Thun. Dacă a voit domnul deputat să dea prin aceasta testimoniu rău cuiva, aceea i-a succes cu dasăvîrșire, numai căt acel cineva nu sîntem noi sasii, ci propriile sale cunoscințe istorice. Căci el ca profesor la Ludoviceum ar trebui să scie 1. că noi sasii am protestat cu energie contra confiscării constituției municipale, se înțelege nu pe calea rebeliunii și a conspirațiunii și cu toate acestea ni-o a răpit cu forța regimul absolutistic al lui Bach chiar ca cel liberal al lui Tisza; 2. că patenta protestantă alui Bach nu se oferea și asupra noastră, și că prin urmare n'avem să combatem un lucru, care nu ne atinge pre noi; 3. că proiectul lui Thun „despre organizarea gimnasiilor” s'a trimis tuturor confesiunilor spre dare de părere și fiindcă el era model în cele pedagogice, și chiar și până în ziua de azi dînsul formează sistemul de studii în Ungaria, noi sasii l'am primit de bună voie în puterea autonomiei noastre și convingși de bunătatea lui, l'am introdus în institutele noastre, și în fine 4. că mult defaimatul regim „Schmerling” a într'unit destulă libertate și stimă față cu autonomia legală și a luat „spre plăcută sciință” constituțiunea noastră desbătută și primită tocmai în acele zile în sinodul autonom de constituire al bisericii noastre, recunoscînd prin aceasta deplina autonomie a bisericii noastre ca din partea statului și încă a unui stat „absolutistic”.

Domnilor deputați Racovszky și Otto Herman le-au plăcut a se provoca la referențele de limbă și instrucțiune din Germania. Domnul Rakovszky arată, că și în Prusia au a studia candidații de teologie, conform dispozițiilor luate de stat și a depune esamenul înaintea comisariilor de stat. Desvoltarea referințelor eclesiastice din Prusia, ca una ce dela început a fost centralistică și în dependență dela domnitor, nu se poate esamina cu

FOIȚA.

Un atlet român.

Correspondență originală a „Telegrafului Român”.

Budapesta, 23 Aprilie 1883.

Un june român atrage atențiunea cercurilor atletice din Budapesta, care în mai multe rînduri a escelat peste toți rivalii săi, și astfel este atletul prim în țeară, în emularea pedestra întrece pe toți atleții englezi și francezi din Europa.

Opiniunea publică, și afară de cercurile atletice, se interesează de acest june dela emulațiunea ultimă, ce s'a făcut între Budapesta Gödöllő și înapoi, când George Vessa a pus în admirațiune pe toți, căți îl cunoscseau.

Clubul athletic adecă a arangiat în 15 Aprilie o emulațiune pedestra, la care s'au înscris 92 înși, din cauza timpului umed și vîrtos s'a prezentat însă numai 20 membri. Comitetul arangiator era intrunit Dumineca trecută des de dimineață la chioscul de patinat din păduricea orașului. După ce participanții și-au dat cuvîntul de onoare, că vor observa regulile prescrise, la 7 oare precis s'a dat semnul de pornire. Doi atleți pe velociped, Lud. Vermes și Ioan Oherolly, porniră înainte, ca să facă controlă și să desemne calea. Alți membrii arangiatori mergeau călare și în căruțe.

Pedestrașii, 20 la număr, abia eșiră la câmp din extravilanul orașului, s'a și observat, că George Vessa începe ai întrece pe toți; după el în distanță de jumătate milă merseră Arpád Follinusz, Paul Ivánka și Aug. Schwanda, ceilalți mare parte se obosiră, intrerupseră calea și se suiră în căruțe.

La satele Czinkota și Kerepes, Vessa sosi cel dintâiu. La Gödöllő ajunse la oarele 10 și un pătrariu a. m., unde publicul adunat în frunte cu pretorele districtual l'primiră cu ovațiuni de „să trăiască!” Vessa luă în Gödöllő puțină supă de carne, apoi porni înapoi spre Budapesta. În distanță de 1/2 milă îl urmară Follinusz și Schwanda; Ivánka pe cale obosinduse intrerupse emulațiunea.

După meadă-și la chioscul de patinat era o mulțime de public așteptînd pe invingător. La oarele 2 și 10 minute sosi Vessa cel dintâiu, și așa în 6 oare 58 minute percurse pedestru o distanță de 7 mile, rezultatul cel mai mare, ce până astăzi s'a făcut de vreun atlet în toată Europa. Publicul adunat erupse în aplause repetite. La 2 oare 25 minute sosi Follinusz, la 2 oare 37 minute Schwanda.

Vessa fu proclamat de primul invingător, mult superior tuturor concurenților săi. Medicul i luă la o cură prescrisă, ce consta în frecarea corpului, apoi merseră în trăsură în oraș.

Aceasta emulațiune este proba a doua pentru câștigarea rangului de „champion”, adecă pedestraș

neînvingibil. În 24 Maiu va urma proba ultimă nime nu se îndoiesce, că Vessa va rămâne invingător.

Cine este acest june George Vessa? Este un student la facultatea de medicină, în anul al V-lea, născut în Boros-Sebeș, comitatul Aradului în anul 1858, și așa astăzi abia are etatea de 24 ani, din părinți economi români gr. orientali, pe cari i perdu în etatea sa de 6 ani. Ca orfan și sêrac prin diligența proprie termină studiile gimnasiale în Arad, unde în toate clasele era eminentul prim și avea precelență din toate studiile, scia de rost nu numai clasicii latini, dar și cei greci, pe Omer și Virgiliu.

În anul 1878 9 Iunie, ca student în clasa a VIII gimnasiale la esamenul din gimnastică primî o cunună de lauri ca premiu cu inscripțiunea „Primul premiu”.

În anul 1881. 2 August la baile Palics luând parte la o emulațiune în fugă, distanța 15 chilom. (două mile) într'o oară și trei minute, câștigă premiul o medalie clasa I. cu inscripțiunea: „Voiă, luptă, perseveranță,” și un pocal de argint în valoare de 80 fl.

În 1882. 20 Maiu în Budapesta, grădina Orzy, la 2 invingeri în pedestrie și luptă cu pumnul (box) primî două medalii de argint clasa I. cu inscripțiunea „Premiu de emulare” și un podometru (mesurătoriu de pași) în valoare de 80 fl.

desvoltarea din Ungaria, care în considerarea incapacității și a schimbării continue de cabinet a fost în totdeauna autonomă. Proiectul de față cere chiar aceea, de ce se ferește domnul deputat citând legea prusiană, el cere ca candidații de profesură și prin urmare și candidații de teologie — căci aceștia sînt la noi identici — să studieze conform dispozițiilor de stat, și să facă examen de stat. Dacă e loial și permis a se face critică în parlament și în deosebi... pe bancele ministeriale instituțiilor unui stat vechiu, amic și procedurii unui regim amic, apoi să se facă astfel, încât datele să corespundă realității.

Durere însă, că aici se prezintă, referitoriu la praca cu limba și instrucțiune a guvernului german și prusian, mai preste tot date false. Permiteți-mi să le rectific. (Să auzim!) Eu constat următoarele: în Alsacia-Lotaringia e administrațiunea în instanța primă franceză, în părțile locuite de francezi cu toată vecinătatea nemijlocită a Franței. Instrucțiunea în scoalele populare e asemenea numai franceză în părțile locuite de francezi. În Metz există un gimnasiu susținut de stat și o preparandie cu limba de propunere franceză. În capitala Germaniei, în mijlocul Berlinului există o comună franceză, care își administrează afacerile bisericesti și școlare în limba sa și autonom, căci nu este în natura germanului a nimici tratatele și a maltrata pe coloniști. Comuna aceasta susține un gimnasiu cu limba de propunere franceză și cu examen de maturitate francez. Chiar nici în zilele pline de iritațiune ale anului 1870, pe când „marea națiune” alungase pe toți germanii din Paris, nu i-ar fi plesnit nici unui neamț prin minte a împedea gimnasiul francez din Berlin în folosirea liberă a limbei franceze sau doară chiar a-l tracta după maniera dep. Pro-nay. În Posen, la care le place domnilor a se provoca ca la o monstruositate, profesorii scoalelor medii trebuie să scie și limba polonă; instrucțiunea se predă în cele patru clase inferioare în limba polonă în cele patru superioare însă cu deosebire în limba germană. La „gimnasiul s. Maria” din Posen d. e. se predă instrucțiunea din secsta până în quarta — după numărarea germană — în limba polonă, fiind limba germană numai obiect de învățământ cu 5—6 oare. Din terția inferioară predomină limba germană; dar și aici se predau religionea, limba evreică și cea franceză, apoi matematica și istoria naturală în limba polonă.

Estă care-i, mania de germanizare și netoleranță, Prusienilor în Posen. Putem-voiu oare spera că pe viitor nu veți mai parada cu ciuha aceasta grețoasă?! Fiind că ne ocupăm tocmai cu asemănarea referințelor din alte țări, ea'n să vedem cum stă lucrul cu „tirănia rusească” și slavizarea germanilor în imperiul moscovit? În provinciile rusești, Livlandia și Curlandia, se află două scoale secundare de stat cu limba de propunere rusească, apoi de ce scoale susținute de staturi (Stände) cu limba de propunere germană. Aceste de ce scoale germane stau sub administrațiune liberă autonomă, curatorul imperial rusesc exercitează numai suprema inspecțiune; esamenenele de maturitate și cele de calificățiune se depun în limba germană. Față cu faptele aceste mă ved îndemnat a pune întrebarea, că oare n'am avé noi cei din Ungaria a învăța libertate și toleranță dela „Moscovitul barbar”? (Mișcare).

Onorată casă! Fiind-că e tocmai vorba de toleranță permiteți-mi să-mi aduc aminte de dl dep.

În 1882, 17 Iulie în Szabadka cu emulațiunea în pedestria, lupta cu pumnul și ridicarea cu o mână a unui pond (greutate) de o maje, primii trei medalii clasa I. cu inscripțiunea: „Voie, luptă, perseveranță” și un premiu de 6 galbini.

În 1882. 8 Octomvre în grădina Orczy în lupta primă pentru rangul de champion neînvigibil adecă pedestraș de nime întrecut, ca învingătoriu prim primii o medalie clasa I. cu inscripțiunea: „Premiu de emulare”.

În 1883. 15 Aprilie cu lupta a doua între Budapesta și Gödöllő pentru titlul de champion neînvigibil, primii ca victorios o ramă de bronz pentru portret Macart, în valoare de 35 fl. și un ornament de bronz în valoare de 40 fl. La aceasta emulațiune au luat parte patru reuniuni de sport din Budapesta. Resultatul strălucit obținut de junele Vessa n'a fost executat până acum de nime în întreagă Europa.

Reuniunea de gimnastică din Szabadka, în 17 Iulie 1881. i-a dat diploma de recunoștință la emulațiunea pedestră, fiind primul învingătoriu între 35 concurenți.

În Budapesta 15 Decemvre 1882 a primit diploma în duel cu sabia.

Junele George Vessa are un mic stipendiu de 200 fl. pe an din fundațiunea „Elena Birta” din Arad.

Otto Hermann, care mi-a făcut mie și colegilor mei imputarea, că noi n'am fi deputații Ungariei ci agenții „Schulverein”-ului german. Cercurile noastre electorale sînt, precăt știu eu și ați încă situate în Ungaria, mulțămîta cerului, de altă parte fiți incredințați, că noi ne scim păstra independența judecării și a liberei noastre voințe față cu Schulverein-ul — cu toată stima și simpatia — tot atât de resolus ca și față cu „liberalismul” oficial sau cu șovinismul radical. Atrag însă atențiunea domnului deputat, că mie nu mi s'ar părè tocmai loial, când ar vrè cine-va să-l declare pe dînsul și soții săi de principiu nu de deputați ai Ungariei, ci de agenți ai lui Kossuth, cu toate că legătura dintre dînsii și inamicul neîmpăcat al încoronatului rege ungar e cu mult mai intimă și mai directă și mai puțin nevinovată, de cum e legătura dintre noi și „Schulvereinul” german. Nu-mi plesnesce prin minte să răspund la învinuirea domnului Hermann cu declarațiunea: că dnul Hermann n'ar fi deputatul Ungariei, ci agentul socialismului internațional, cu toate că cu toții îi cunoaștem veleitățile socialiste radicale, și că este înăscut naturelul a-și proba în mod practic doctrinarismul pe padimentul stradelor. Cu atât mai puțin mă ved îndemnat a-l acusa, că aceasta nu o ar face ca ungu, ci ca agentul internaționalilor. Nu m'am obicinuit a învinui pe cine-va, nici chiar pe domnul Otto Hermann.

Din șirul vorbitorilor, cari ne-au apostrofat pe noi sasii, fie-mi permis a aminti pe domnii Albert Berzeviczy și Paul Hoffmann.

Domnul de Berzeviczy și-a început acțiunea contra noastră mai de mult prin foile oficiale, căutând a abate partida independentă dela opozițiune față cu proiectul de față prin monstruositățile „Schulverein”-ului și ale sasilor ca aliați. Modul acesta obiectiv și loial de argumentațiune l'a continuat și în desbatere și n'a băgat de seamă, cât e de compromițitor pentru un guvern, dacă încreduții lui nu pot aduce alte motive întru apărarea și recomandarea unui proiect de lege, de cât — musca pe căciulă.

Domnul deputat, cu intențiunea de a suscita pasiunile casei contra noastră a sasilor și apoi — pescuind în apa turbure — de a pune la inima fiecărui patriot primirea proiectului drept pedeapsă pentru sasi, a cetit articoli din presa germană. Dînsul ne garantează și nu ne învinuesce că noi am fi autorii a celor articoli, sau că noi am fi provocat direct dispozițiunea de ați iritată în Germania declară însă: că e rău patriot acela care aproabă, că țeara sa și „națiunea” să fie batjocorită în streinătate și să primească epitetul de „barbară.” E'an să ne înțelegem odată în linisce în punctul acesta: a împedea, ca în Germania să nu se ia notiță despre stările de aici, despre nizuințele publice de aici despre intențiunile și faptele guvernului nostru, noi sasii nu sîntem nici în stare, dar nici aplecați a o face. Că judecata streinătății culte referitoare la „res gestae” și „gerendae” din Ungaria e nefavorabilă și condamnătoare, aceasta nu ne face nici nouă nici o bucurie, căci fiți incredințați domnilor, că nimenea n'ar fi mai mândri și mai fericiți ca noi sasii, dacă toată lumea ar fi în drept a se exprima — conform cu adevărul — numai în termeni de laudă și de recunoștință față cu stările din Ungaria, cu faptele guvernului și cu nizuințele cercurilor normative. Când însă judecata nefavorabilă și-ar perde caracterul adevărat și obiectiv și ar deveni uricioasă manifestând, în loc a critica faptele singuraticilor sau

Eu am admirat pe junele Vessa într-una din iernile trecute, când junimea română de aici căuta să arangieze un bal pre cât de elegant, pre atât de românesc; Vessa da instrucțiune musicanților de aici din piesele române „Ardeleana,” „Calusierii,” „Română,” Violina cânta în mâinile lui Vessa atât de românesc, încât cugetam că mă aflu în Carpați și aud lautarii români.

Geniul Romei ni l'a dat pe acest june plin de viață, virtute și genialitate, ca se ne aducă aminte de „Virtus Romana rediviva!” Și se ocupe locul prim între aici și între străini.

Ca medic eminent, el va da viață și putere neamului românesc. Precum el, așa și națiunea română va ajunge: „Per aspera ad astra!”

I. D.

* (Academia română) va da pentru anul viitoriu următoarele premii: 1. Marele premiu Nasturel de 12,000 lei, pentru cartea cea mai bine scrisă, care se va publica în cursul anului. 2. Premiul Eliade de 5,000 lei, pentru cea mai bună și mai bogată colecțiune de arii populare naționale. 3. Premiul Lazar de 5,000 lei, pentru cea mai bună carte științifică ce va eși în cursul anului.

ale guvernului, față cu întreaga națiune maghiară și cu statul rea voință, desconsiderare inimiciei, fiți convinși că aceasta ne-ar atinge și pre noi foarte dureros întocmai ca pre D-voastră. Dar despre astfel de lucruri nici vorbă n'a fost în foaia citată de domnul de Berzeviczy.

Însuși d. Berzeviczy n'a avut să facă nici o observare obiectivă la întreg articolul cetit, ci a fost silit a recunoaște „tacite” adevărul și obiectivitatea celor susținute în acel articol. Dar apoi, pentru ce a și adus articolul înaintea casei? Singur numai spre a pute suscita aici în casă mai cu succes pasiunile cu partea din urmă a articolului. Partea aceasta nu conține decât esclamarea unui amic binevoitoriu, o esclamare, care sper că nu se va realiza. Noi sasii sîntem un popor mic, însă vînjos și tare: noi am trăit mai mult ca Turcii și Tatarii. Nimenea n'a fost în stare a ne frînge gâtul, nimenea nu ne-a putut răpi credința germană. Noi sîntem pregătiți și pentru aceste timpuri. Domnul de Berzeviczy, făcînd alusiune la manifestările de simpatie din Germania, pretinde dela noi — căci în pretensiuni e mare Domnia sa — pretinde țic, ca noi să respingem pe aceia, cari se întrepun pentru noi, altcum poporul nostru va trebui să se lapede de noi, sau dacă nu, a bună seamă va trebui să vină asupra noastră perirea, cu care ne-a amenințat domnul ministru președinte. Dar apoi, ce scop urmăresc oare manifestările din Germania? Se intenționează oare vre-un amestec de stat sau oficial în afacerile interne ale Ungariei?

Nu nici de cum! Germania neoficială, Germania în vîțătată — așa dară o comună, cam mare și ponderoasă de privați — s'a adunat înainte cu câte-va săptămîni în Berlin și a declarat; noi vom pute păstra simpatiile noastre față cu vecinii și amicii noștri maghiari numai până atunci, până când aceștia vor tracta cu conașionali noștri din țeara lor în mod just și uman. S'a vătămât oare prin opiniunea aceasta amicabilă și atentă dreptul internațional sau și numai bunăvoința amicitiei?! DVoastră ați făcut cu altă ocașiune pentru Polonia astfel de declarațiuni și nu numai pe cale privată; DVoastră n'ați zăngănit numai sabia.

Dl de Berzeviczy pretinde, că noi să dîcem cătră amicii din Germania acestea: e adevărat, că pe noi ne bat aici, vouă însă nu vă e permis a nutri pentru aceasta simpatii față cu noi și a vă manifesta compătimirea, căci altcum ne vor bate și mai amar. Acesta ar fi singurul sens al pretensiunii făcute de dnul de Berzeviczy. Oare nu bagă de seamă bayardul națiunii, cât de tare compromite el prin o atare pretensiune națiunea sa? Ce ar trebui să creadă oamenii în Germania despre Ungaria și despre maghiari, dacă ne-am adresa cu o astfel de rugare cătră conașionali noștri?!

La esclamațiunea amicabilă din Germania s'ar răspunde în mod mai demn prin o chibzuire trează decât prin pasiunile turbate. În modul arătat ați fi făcut o impresiune mai bună asupra „geniului națiunii germane” decât prin duzinele de complimente.

În fine încă câte-va cuvinte la adresa dlui dep. Paul Hoffmann. Acesta se părea că vorbește din bunăvoință cătră noi sasii, când a țis: sasii se împartășesc de toate binefaceriile statului maghiar, de una însă se fereșc, de cultura maghiară. Dl dep. ne spune, că ținuta politică a germanilor ungarini, a căror prototip e dînsul, ar pute să ne servească de model. Eu la aceasta îi declar: nouă nu ne impune o politică, care — ca jidovul etern — rătăcesce dintr'un castru de partidă într'altul, care nu se simte nicăiri acasă și nu e nicăiri factor cooperator. În ceea ce privește cultura maghiară, eu am arătat în decursul vorbirii mele, că noi nu ne separăm de ea nici de cum, din contră ne nizuim a ne face cunoscuți cu limba și literatura maghiară și prin urmare și cu cultura maghiară și încă de bună voie. În dulapul meu de cărți stă Vörösmarty și Petőfy, Arany și Eötvös, Szalay și Horvath în pace și în amicitie lângă opurile clasice ale literaturii germane. E oare vina noastră, dacă opurile în adevăr bune și originale ale literaturii d-voastră sînt puține la număr și nu ajung a acoperi trebuințele culturale ale timpului nostru?! Dvoastră numai nu veți pretinde dela noi, să ne mulțumim cu traduceri slabe atunci, când dispunem de originale în limba noastră maternă. Noi nu putem să ne mulțumim singur numai cu literatura maghiară și cu cultura maghiară ba înainte de cultura maghiară simțim lipsă de cultura națiunii noastre proprii, de literatura și cultura germanilor.

Legile fundamentale ale statului ne asigură dreptul de a pute susține și cultiva credința aceasta noi nu voim a ne înstreina de ea cu nici un preț din lume.

Pelângă că vom cultiva cu simpatie și interes literatura și dezvoltarea culturală a națiunii maghiare și ne vom ține mândri, dacă vom vedea pe maghiari creându-și și ei cu timpul o literatură și cultură universală. Până atunci fie-ne permis a vă cultiva literatura și cultura în măsura, în care stă ea față cu literatura și cultura Europei civilizate; nu ne va sta la toată întâmplarea mai aproape ca cultura și literatura altuia.

Aceasta nu va turbura nici când comunitatea noastră politică și iubirea noastră intimă față cu patria comună, căci limba nu e identică cu patriotismul. L. Kossuth însuși ține într-o epistolă dt 4 Martie 1880 scrisă în limba germană; germanii ungureni au dovedit faptic că unitatea limbii nu e singură și cea mai puternică legătură a unității politice. Deosebirea în limba nu împedecă unitatea politică.... Noi ne vom nizu neîncetat a păstra unitatea politică. Statul acesta e al nostru, ca și al Dvoastră, lui îi datorim și noi, ca și Dvoastră cu iubire și credință.

Nu vom lipsi a nutri patriotism veritabil ne interesat și aplecat spre jertfe, dar nici nu vom renunța nici când la limba noastră maternă și la cultura germană.

Și acum permiteți-mi să închei. Nu știu să am curajul a crede despre guvern, că el va arăta și în stadiul acesta al dezbaterii: „sapiens est mutare consilium“ nu știu putere-ași să i strig: „sapere aude“! Nu-mi vine greu a respinge deja în general un proiect, care are destinațiunea, a ne ridica cultura generală în Ungaria pe o treaptă mai înaltă. Fiind însă că din motivele aduse de mine sunt convinși, că proiectul de față nu va putea ajunge ținta dorită, din contră va face imposibilă deslegarea pacinică și mănoasă a întrebării acesteia foarte momentose, voi vota în sensul propunerii de concludus prezentate de noi contra proiectului, căci acesta în adevăr nu e chemat: „ad conciliandam perpetuam fraterni amoris et fiducia harmoniam, stabilendamque per hoc publicum patriae tranquillitatem“ (aplaude vii în giurul vorbitorului — mișcare continuă, deputații sasi gratulează vorbitorului.)

(Va urma.)

Statutul organic și „plenitudinea puterii arhieresci“.

(Încheiere).

Dl C. ne spune că cuvintele „alegere“ și „denumire“ adeseori sunt sinonime în us; mai departe crede dsa, că pentru aceea se prezintă consistoriului trei indiviți, ca acesta să aibă din cine alege pe cel mai apt. „Ce fac aserorii atunci, când fiecare votează pe unul din trei candidați?“ Dl C. așa crede, că fie care alege.

Nu voi să intru în discuțiuni lexicografice, cu atât mai mult nu, cu cât ved că în lexiconul dlui C. cuvântul „denumire“ nu este sinonim numai cu „singelie“, ci și cu „alegere“. Mă mărginesc deci a constata că atât după lege, cât și în faptă sinodul protopopesc nu trebuie să prezente consistoriului trei indiviți, ear atât după lege, cât și în faptă consistoriul nu alege prin vot pe unul din trei candidați. Sinodul protopopesc alege din concurenții admiși la postul de protopresbiter nu pe trei, ci pe unul prin majoritate de voturi, votând fie-care deputat nu pentru trei, ci numai pentru unul din candidați. Întreb acum pe dl C., mai poate fi vorba de „candidare“, subastfel de împregiurări. Sau doară cuvintele alegere și candidare adeseori sunt sinonime în us?

Este în deobște cunoscut că consistoriului nu i se prezintă din partea sinodului protopopesc numai „trei candidați pentru a alege pe cel mai apt“ ci i se așterne întreg actul alegerii, ce s'a condus de un comisar consistorial. Acum, dacă un singur concurent a întrunit toate voturile membrilor sinodului protopopesc — cas, care se poate întâmpla destul de des — de unde „alege“ consistoriul pe cel mai apt? Și dacă voturile alegătorilor sau împărțit între doi sau mai mulți concurenți, consistoriul nu alege dintre toți aceștia sau dintre cei trei, cari au întrunit mai multe voturi, ci esaminează întreg actul electoral și dacă alesul protopresbiter întrunesce toate însușirile necesare și îl află apt pentru a fi organul său îl denumesc în puterea §. 53 din statutul organic. Numai în cazul dacă alesul nu întrunesce însușirile necesare sau dacă între candidații îndreptățiți cel superior în cualificațiune a ramas în minoritate, dar în numărul ternar, este poate consistoriul să nu denumesc pe celales cu majoritatea voturilor, ci pe concurent, respective pe cel superior în cualificațiune.

Prin urmare, ori cum ne vom întoarce, ori ce lexicon vom folosi, ori cât de neesacte să fie cu-

vintele statutului organic consistoriul în nici un cas nu alege pe protopresbiter, ci îl denumesc.

Dl C însă simțind însuși slăbic una motivelor sale față cu legea pozitivă, care se exprimă în punctul din discuțiune foarte clar și precis, se vede constrins a părăsi terenul constituțiunii bisericesci și a recurge la absolutismul episcopal, îi succede dsale a ne arăta că: în urma urmelor episcopul alege, denumesc și chirotesesce pe protopresbiter și toate celelalte acte constituționale bisericesci sunt — după însăși cuvintele dsale — o „minciună“, noi le vom țice: „escamoterie“.

Spre a justifica procederea aceasta dl C. nu s'a putut folosi de Statutul organic, căci acolo nici pomenire nu se face de astfel de teorii — ci a recurs la — canoane.

Noi îi urmăim și pe acest teren spre a ne convinge, încât dsa are dreptate.

Pentru a arăta grandiositatea „plenitudinii puterii arhieresci“, care se exprimă cu deosebire în modificarea și schimbarea concluduselor consistoriale, în mitigarea sentenții consistoriale, în înălțarea convicțiunii sale la sentență, decisivă dl C. se provoacă la §§-fii 152, 162, 163 și 164 din dreptul canonic de Andreiu Șaguna și la canoanele citate acolo, apoi la canonul 102 al sin. ecum. VI, can. apost. 40 și dela Cartagena 28.

La alte canoane dl C. nu se provoacă.

Să vedem dar, ce conțin aceste propteale ale „plenitudinii puterii arhieresci“?

§. 152. din dreptul canonic de Andreiu Șaguna normează că episcopul este înainte stătătoriu al proțimeii, călugărilor și a creștinilor — un lucru, pe care nimenca nu l'a tras la îndoială.

§. 162. din același drept canonic tratează despre potestatea episcopală asupra averii eparchiale, a bisericilor parohiale și monastiresci și asupra fondurilor școlare și filantropice, care le-a înființat eparchia sau vre-o parohie. Toată potestatea episcopală în această privință, constă după cuprinsul acestui §, în dreptul supraveghierii, pe care eppul are să l' exerciteze „în conțelegere cu consistoriul eparchial și cu sinoadele parohiale și monastiresci și după împregiurări în conțelegere cu sinodul eparchial“ (Drept. can. pag. 128.) Acest drept îl exercită și astăzi episcopul împreună cu consistoriul și cu sinodul.

§ 163. din același drept canonic tractează despre potestatea episcopului în privința legării și deslegării păcatelor, — o potestate, care pentru cestiunea de față n'are nici o însemnătate.

§. 164. din același drept canonic normează potestatea judecătorească a episcopului. Acest § culminează în țicerea: Episcopul exercitează această potestate cu consiliul (sinedrion, consistoriu) presbiterilor săi eparchiali“.

Am fi citat din cuvânt în cuvânt acești §§ învoțați de dl C., dacă n'ar cuprinde mai multe pagine și dacă ar fi conținut ceva esențial cu privire la cestiunea de față.

Pentru dreptul episcopului de a altera și a mitiga concludusele consistoriale, ba a ridica convicțiunea sa la valoare de concludus dl C. se provoacă cu deosebire la canonul 102 al sinodului ecumenic VI, la can. apost. 40 și can. 28 al sinodului din Cartagena.

Ei bine! Care e cuprinsul acestor canoane?

Canonul 102 al sinodului ecumenic VI este: „Se cuvine dar celor, ce au primit dela Dumneșeu potestatea legării și a deslegării să considere cualitatea păcatului și aplecarea cătră reîntoarcerea celui ce au păcătuit, și așa să aducă potrivită boalei vindecare, ca nu cumva aceste două neconsiderându-le, să greșească față cu cel păcătos; că boala păcatului nu este simplă, ci de multe feluri și multe odrasle de vătămare produce, din care răul mult se revarsă și se lătesce, până când puterilor medicului succede a-le sugruma. Pentru aceea carele se arată a pricepe doctoria cea sufletească, trebuie acela dintăiu să considere dispozițiunea păcătosului, și de se înduplecă spre sănătate, ori din contră provoacă asuprași „boală; să privească în ce chip poartă de grijă de întoarcerea sa în timpul pocăinței, și de nu stă în contra medicului și de nu cresce rana sufletului prin întrebuițarea medicamentelor celor ce se pun asupra ei și așa iertarea să i se dea, precum o merită. Cu tot cuvântul lui Dșeu și al celui, cărui chemarea pastorală i s'au încredințat, trebuie să fie îndreptat, spre a întoarce pe oaea cea rătăcită și a o vindeca pe cea de șerpe rănită, și nici cătră prăpastia desnădăjduirii a o împinge, dară nici frânele a-le slăbi spre disoluțiunea și defăimarea vieții, ci cu un chip numai decât ori prin doctoriile cele mai aspre și mai pătunțetoare, ori prin cele mai moi și mai blânde să stea în contra patimii și să se nevoească spre închiderea ranei, cercetând rodurile pocăinței și înțelepțesce îndreptând pe omul cel chemat cătră strălucirea cea de sus.

„Deci se cuvine nouă să scim amendouele, și cele ale dreptății, și cele ale obiceiului și să urmăim la cei ce nu suferă asprimea, forma cea nouă predata, precum Sântul Vasile ne învață“.

Canonul al doilea citat — canonul apostolesc 40 — are următorul cuprins:

„Fie arătate lucrurile proprii a le episcopului — dacă ar avé de aceste — și fie arătate și cele domnesci, ca eppul sevrșinduse, să aibă putere a lăsa a le sale, cui va voi, și cum va voi, ca nu sub cuvânt de lucruri bisericesci să suferă vre-o scădere averea eppului, dacă ar avé muieră și copii sau rudeni, sau slugi, căci drept este înaintea lui Dșeu și înaintea oamenilor, ca nici biserica să suferă vre-o pagubă pentru nearătarea lucrurilor eppului, nici dela epp, nici dela rudeniile lui să nu ia ceva pentru biserică, și eppul, sau cei de aproape ai lui să nu cadă în vorbe, și moartea lui să nu se îmbrace cu ocări“

Al treilea canon citat, canonul 28 a sinodului din Cartagena are cuprinsul următor:

„Dacă se vor încusa presbiteri sau diaconi și mai înainte se va împlini numărul legiuit al aleșilor Eppi din locurile vecine, pe cari i'au cerut în vrăjbiți, adecă la numele de presbiter șease și de diacon trei dimpreună cu aceștia Eppul celor în vrăjbiți va cerceta causele lor, păzindu-se aceeași formă a țilelor, a terminilor, a cercetărilor și a persoanelor, între încusători și încusați. Ear causele celorlalti clerici și singur Eppul locului le poate cerceta și decide.“

Eată dar după *Enchiridion* de Șaguna din cuvânt în cuvânt canoanele, care ar îndreptăți pe episcopul a altera concludusul consistoriului și a ridica convicțiunea sa la valoare de concludus! În multe și variabile chipuri se vor fi țalcuit canoanele, însă a deduce din atitudinea duhovnicului față cu păcătoșii, din îndatorirea episcopului de a face cunoscut eparchiei starea averii sale private si din dreptul presbiterului acusat de a alege șease episcopi străini pentru a l' judeca, a deduce, țic, din aceste „plenitudinea puterii arhieresci“ este mai mult decât cutezanță, este chiar ignoranță. Dl C. a găsit undeva însemnate aceste canoane și strimtorat de dispozițiunile clare și lămurite a le statutului organic despre întrebarea din discuțiune a vrut să împună cu „canoane“, fără a cerceta ce citează. Publicul cetitor și așa nu și ia oste-neala a controla citațiunile prin *Enchiridion* sau prin altă colecțiune de canoane. Împregiurarea că dl C. a aflat citate aceste canoane în protocolul *neautentic* al congresului național bisericesc, nu micșorează greșeala întrun nimica. Prin procedura aceasta dl C. a perdut dreptul a fi combătut în mod serios și „plenitudinea puterii arhieresci“, cu care dsa intenționează a trage o dungă groasă preste statutul organic, remâne de o camdată — o lovitură în aer.

Una mai este care merită încă a fi discutată și adecă afirmarea dlui C. „că fără „singelie“ nime n'are jurisdicțiune de protopop. Mi ar plăce mult să știu ce înțelege dl C. prin această „jurisdicțiune“? Protopresbiterul prin chirotesire, după cât se știe, nu primesce nici un *jus*. *Jus ad sacras functiones* l-a primit prin chirotonire și „*jus in sacras functiones*“ prin singelie de presbiter. Alte „jurisdicțiuni“ presbiterii nu au. Așa dară ce jurisdicțiune primesce protopresbiterul prin singelie? A purta agendele oficiului protopopesc? Apoi dl C., ca legislator al bisericii trebuie să știe că această jurisdicțiune a protopopului se poate provede și de presbiteri, — dovadă 22 administratori protopopesci în archidieceasa Transilvaniei! Prin urmare și în acest cas se arată că dl C. pentru a impune și a ales un cuvânt care să sune a ceva: „jurisdicțiune de protopop.“ Precum se vede însă sună, a gol!

Ce privește potestatea episcopului în biserica noastră află de lipsă a precisa în puține cuvinte punctul meu de vedere. Aceasta, de oare-ce dl C. mi-a schimosit și întortochiat cuvintele mele astfel, încât s'ar părè că eu îmi infățșez în episcop un „*pictus masculus*“. Eu țin — dar nu pe basa canoanelor citate de dl C. — potestatea episcopului e așa de mare încât mai că nu încapă în cadrul unei constituțiuni. Abstragând dela cele sacramentale și rituale, întreg cursul afacerilor bisericești este concentrat în mâinile episcopului și el dacă voiesce poate împedea ori când acest curs. Episcopul este presidentul natural al celui mai înalt corp reprezentativ în eparchie și tot odată presidentul natural al organului executiv al aceluia corp reprezentativ. Pentru archidieceasă archieppul este și presidentul corporațiunii legislative a bisericești (congresul național bisericesc.) Puterea sau potestatea acestui president natural nu se poate asemăna (abstragând dela cele sacramentale și rituale) nici cu puterea unui president de camere nici cu puterea unui ministru-president în sistema constituțiunii statului

Nu se poate asemăna din simplul motiv că eppul, deși are mare responsabilitate, o are numai

„Inaintea lui Dumnezeu și inaintea oamenilor, va să dică, inaintea conștiinței sale. Și de oare ce conștiință este un product al educației individuale, garanția pentru neintroducerea „abusurilor episcopului absolutistic“ in biserică o găsim — aci mă unesc cu dl C. — in persoana episcopului.

Pe terenul personalilor nu urmez dlui C., fiind că presupun că on. public cetitor nu poate avea interes a cunoaște însușirile duor anonimi. De și dl C. susține un in răspunsul său că eu aș ști poate bine cu cine aș avea de a face se înșeală când vede că eu aș fi un candidat, in tocmai precum se înșeală când crede, că eu aș fi un candidat de protopop cu ochelari, care are mai multă trecere la consistoriu decât la episcop. Nu știu câtă trecere am la consistoriu și câtă nu la episcop, dar una știu: dacă aș dispune de toată dragostea consistoriului cu a episcopului cu tot, sunt sigur că nici sinodul protopresbiteral nu m'ar denumi, nici eppul nu m'ar chirotesă intru protopresbiter.

Ce privesc atacurile dlui C. adresate repositului Șaguna cu istoricul §. 53., nu cred că merită o polemică, căci Șaguna și in fața dlui C., vrea nu vrea, este atât de mare încât dl C. nu'l poate face mic, „inproșcându-l“, și nici eu n'am lipsă să fac mare cu apărarea mea.

Varietăți.

* Dr. Haynald, cardinal și arhiepiscopul dela Caloccea fu ales membru onorar al academiei române.

* (Mulțămită publică) se aduce de subsemnata Direcțiune școlară acelor generoși și marimoși Dni autori, carii au binevoit a dona pre seama bibliotecii școlii capitale gr. or. venețiene din Veneția inferioară din prețuitele Domnia lor opuri și anumit:

Domnului Dr. Ilarion Pușcariu, protosincol archiepiscopesc și asesor consistorial in Sibiu pentru următoarele opuri:

a. Principii generali de pedagogie un exemplar.
b. Foișoara „Telegrafului Roman“ in două exemplare, pro anii 1876 și 1877.

c. șapte cadre, respective desemnuri depinse in modul cel mai elegant și provădute chiar cu penele naturali a ființelor, ce reprezintă: — ca colecțiune pentru istoria naturală.

Mai departe dlui G. Meitani, carele prin Onorabilul Comitet al asociației transilvane pentru literatura română și cultura poporului român conform concludului al aceluiași Onorabil Comitet de dato 22 Decemvre Nr. 495 882 a bine voit a dona acelei bibliotecii fasciculele V VI VII din „Studie asupra constituției Românilor.

In fine on. Redacțiunii a diarului „Românul“ care de asemenea a binevoit a trimite de mai mulți ani gratuit amintitul diar.

Direcțiunea școlii capitale gr. or. veneț. Veneția inferioară in 22 Aprilie 1883.

George Modorcea,
învățătoriu dirigiata.

* (Resbunare?) Dela Vestem aflăm că judele de odinioară Milea in ceartă cu un cumnat al său fu junghiat de acest din urmă cu cuțitul. Greu rănitul se află in spitalul civil de aici.

* (Inima de partea dreaptă), s'a aflat la un june român, de altmintrea robust, cu ocașiunea asentării la miliție.

* (Pentru Secuții din Trei scaune) guvernul a pus la dispozițiunea comitatului 43.054 fl. 68 cr. cu cari să se lucre la drumuri. Aceasta se fie tot odată și pedecă să nu se mai ducă secuții in România.

* (Monstru). Dela Vâlcele (Arpatak) ni se scrie, că acolo s'a născut in 10 l. c. un copil cu

capul lungăreț, frunte turtită, ochii eșiți din cap, adecă pe fruntea plană, nasul lipsesce cu totul, de asemenea lipsesce buza și gingeele de deasupra, gura este ca a unui peșce, precum tot capul seamănă a cap de peșce cu deosebirea că are păr. Copilul este de altmintrea desvoltat deplin și dela cap in jos in toată regula. Mama copilului plânge necontenit și pentru că acesta este primul copil. Ea afirma că nesciind că este însărcinată, s'a mirat de un peșce mare. Copilul neputând suge va trebui să moară.

* (Spanga) este transportat la Budapesta in inchisoare preventivă, unde este și in cura medicului tribunalului.

Loterie.

Mercuri 25 Aprilie n. 1883.

Brünn: 29 34 39 28 42

Bursa de Viena și Pesta.

Din 24 Aprilie n. 1883.

	Viena	B-pesta
Renta de aur ung. de 6%	120.10	120.15
Renta de aur ung. de 4%	89.95	89.90
Renta ung. de hârtie	88.05	87.95
Imprumutul drumurilor de fer ung.	137.90	137.75
I emisiune de oblig. de stat dela drumul de fer orient. ung.	91.80	91.75
Oblig. de stat dela 1876 de ale drumului de fer orient. ung.	93.30	93.50
Renta de aur austriacă	99.30	99.50
Obligațiuni ung. cu clausulă de sorțire	98.50	98.25
Obligațiuni urbariale temeșiane de	98.—	98.—
Obligațiuni urb. temeș. cuazulă sorțire	98.50	99.—
Obligațiuni urbariale transilvane.	99.—	98.75
Obligațiuni urbariale croato-slavonice	97.50	99.—
Obligațiuni ung. de rescumpărarea decimeii de vin	97.50	97.50
Obligațiuni ung. de rescumpărarea pământului	99.30	99.50
Acțiuni de bancă de credit ung.	78.70	93.—
Acțiuni de credit austr.	98.10	87.58
Datorie de stat austriacă in hârtie	132.25	315.80
Datorie de stat austr. in argint	8.3.—	833.—
Strisuri fonciari ale institutului „Albina“		100.80
London (pe polița de trei luni)	119.70	119.70
Galbin	5.65	5.66
Napoleon	9.50 1/2	9.50
100 marce nemțesci	58.50	58.50

Nr. 407.

3—3

CONCURS.

Anulându-se terminul pentru vacantul post de învățătoriu la școala populară română din comuna Moceriușu comitatul Carași-Severin, publicat in mult prețuitul diar „Telegraful Român“ Nr. 24, 25 și 26 in care se propune limba română și maghiară se deschide concurs nou; de postul numit sunt legate următoarele beneficii:

1. Salar de 300 fl.
2. 12 metri lemne;
3. Locuință cu grădina și grajd pentru vite.

Concurenții sunt îndatorati a arăta:

1. Atestatul de botez că sunt de religiunea gr. or.
2. Atestat de moralitate.
3. Scolile finite.
4. Decretele dobândite.
5. Posed limba maghiară.

Rugările sunt de a se adresa la Inaltul ministeriu și a se trimite la comitetul Administrativ a comitatului Carași-Severin până in 30 Iunie a. c.

Se observează cum că învățătoriu denumit este îndatorat a cânta in biserică gr. or. din loc, a împlini datoria de cantor și afară de biserică cu pruncii la inmormântări funebrele și că rogările cari nu sunt astfel instruite, nu se vor lua in considerațiune; nou denumitul va intra in postul de învățătoriu cu prima Septemvre 1883. Moceriușu in 15-lea Aprilie 1883.

Pavel Frâncu m. p.,
jude comunal.

Nr. 182

[411] 1—3

EDICT.

Zacharia Radoiu din Hălchiu, legiuitul bărbat al Paraschivei George Oancea, tot din Hălchiu, scaunul protopresbiteral I al Brașovului, carele mai mult ca de 5 ani de zile pribegesce in lume fără de a se ști, unde se află și de mai trăesce, este prin aceasta cu scirea și incuviințarea Preavenerabilului Consistoriu archidiececan dto 31 Martie a. c. Nr. 4702/1882 B. citat ca in termin de trei luni dela prima publicare a acestui edict să se prezenteze inaintea subsemnatului for matrimonial, căci la din contră și in absența lui se va per-

tracta și decide procesul divorțial, intentat asupra-i de soția sa.

Brașov, 9 Aprilie, 1883.

Scaunul protopresbiteral gr. or. al tractului I. al Brașovului ca for matrimonial de I instanță.

Nr. 95

[412] 1—3

EDICT.

Ana Pușcaș legiuita, muere a lui Ioan Toma din Borhid, comitatul Sarmarelei, aparținători la protopresbiteratul Cetăței de peatră, părăsind cu necredință de 9 ani de zile pe legitiimul ei bărbat pribegesce in lume, fără a se ști locul ubicațiunii ei, așa amăsurat prescrișelor legii și cu in cuviințarea Preavenerabilului Consistoriu archidiececan dto 3 Martie a. c. Nr. 879 B. este citată, a se presenta

Un clavier

de 6 octave, renovat se dă in schimb pentru mijloace solide de traiu sau alte obiecte de preț. [402] 4

Adresa: **Piano. Brad-Hunyad.**

[376] 4—5

LE DANUBE

JOURNAL FRANÇAIS DE VIENNE

pune in perspectivă, pe lângă multe câșiguri de franci 200,000, fr. 100,000, fr. 50,000, fr. 25,000 fr. 10,000 și un câștig principal de

500.000

franci in aur,

dând fie cărui dintre abonații sei

GRATUIT

ca premiu o soarte dela loteria franceză

Loterie de l'Union des Arts Decoratifs.

După opiniunea profesorilor celor mai renumiți nu este mijloc mai bun de a învăța curând și cu temei limba de conversațiune franceză, ca cetirea regulată a unei foi, cum e Le Danube.

Serisă într'un mod ușor de priceput, Le Danube, prin cuprinsul seu interesant pentru fie cine, suplinesce ori ce diar parisian și este pentru fie cine aproape neapărat de lipsă, care vrea să își însușească limba franceză modernă de conversațiune. Ese in fie-care Sâmbătă.

Pe o jumătate de an dimpreună cu trimiterea gratuită a sorței fl. 3.30.

Abonamente prin asignațiuni postale:
Viena, Heumühlgasse 6.

in termin de trei luni dela prima publicare inaintea subscrisului scaun protopresbiteral, ca for matrimonial, căci la din contră și in absența ei se va pertracta și decide procesul intentat asupra-i de bărbatul ei.

Cârpeniș, 30 Martie 1883.

Scaunul protopresbiteral gr. or al Cetăței de peatră ca for matrimonial.

Ioan Șovrea m. p.,
adstrator presbiteral

Mașine de semănat cucuruz

(de două și trei șiruri)

Pluguri de săpat și mușonit

(săpat a doua oară)

se află foarte eftine

la

[410] 2—3

Andrieu Rieger.

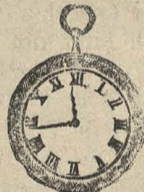
Fabrică de mașine agricole Sibiu.

Numai odată

se ofere o ocașiune așa de favorabilă de a procura un orologiu escelent cu

jumătate prețul.

Desfacere grandioasă.

Raporturile politice, care s'au ivit in întreg continental Europei, n'au lăsat neatinsă și Elveția. Consecența a fost emigrarea lucrătorilor in masse, care a periclitat existența fabricilor. Și fabrica reprezentată de noi, care e cea dintăiu și cea mai însemnată fabrică de oroloage, a închis de o cam dată fabrica sa, încredințându-ne pe noi cu vânderea fabricatelor sale. Aceste așa numitele oroloage de buzunariu-Washington sunt cele mai bune de pe lume, sunt foarte elegant gravurate și in frumusețate și lucrate după sistemă americană.

Toate oroloagele sunt repassate (examinate) pe secundă și garantăm pentru fie-care 5 ani

Ca dovadă a garanției sigure și a solidității celei mai severe, ne obligăm prin aceasta in public, că suntem gata a reprimi și schimba fie-care orologiu, ce nu convine.

1000 remontoire de buzunariu fără cheie de întors la toartă, cu mantelă de cristal, regulate cu acurateță estra-ordinară pe secundă; afară de aceste aurite prin electro-galvanism nou, dimpreună cu lanț și medalion etc., prețul de mai nainte fl. 25, acum numai fl. 10.20 de unul.

1000 ancore esemplare de lucș din argint, pe 15 rubinuri cu cadranuri in email, arătător de secunde, sticlă lată de cristal, mai nainte cu fl. 21, acum numai fl. 12.25 de unul, toate repassate pe secundă.

1000 oroloage-cilindru in frumusețate in capsulă de nickel argint, cu sticlă lată de cristal pe 8 rubinuri foarte fin repassate, dimpreună cu lanț medalion și cutie de catifea, mai nainte fl. 15; acum numai fl. 5.60 unul.

1000 oroloage ancore de argint veritabil de 13 loți, probat de oficiul monetarului c. r. pe 18 rubinuri, afară de aceasta aurite prin electricitate, foarte fin regulate. Oroloagele au costat mai nainte fl. 27 acum numai fl. 14.40 unul.

Comandând cine-va oroloage pendule are să adauge și o arvună.

Adresa:

Desfacere de oroloage

Fabricii de oroloage Fromm.

Viena Rothenthurmstrasse Nr. 39, Parterre.

[413] 1—2